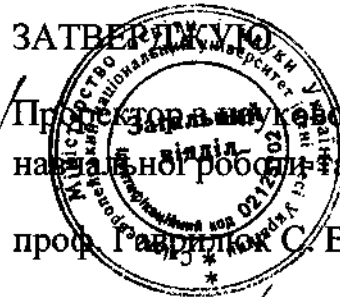

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки

Кафедра педагогічної та вікової психології

Проректор з навчально-педагогічної і наукової роботи та рекрутації

проф. Гаврилюк С. В.

Протокол № 1 від 19.09. 2018 р.

ПРОГРАМА

Превентивної практики

Підготовки магістра

Спеціальності 053 Психологія

освітньої програми Психологія

Програма пропедевтичної практики підготовки магістра, галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки, спеціальності 053 Психологія, за освітньою програмою «Психологія»

Розробник: Гошовська Д.Т. кандидат психологічних наук, доцент кафедри педагогічної та вікової психології

Рецензент: Мушкевич М.І. кандидат психологічних наук, доцент кафедри практичної психології та безпеки життєдіяльності

Програма практики затверджена на засіданні кафедри педагогічної та вікової психології

протокол №15 від 18 червня 2018 р.

Завідувач кафедри:

Гошовський Я.О.

Програма практики схвалена науково-методичною комісією факультету психології

протокол № 9 від 27.06. 2018 р.

Голова науково-методичної

комісії факультету

Іванашко О.Є.

Програма практики схвалена науково-методичною радою Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки

© Гошовська Д.Т., 2018 р.

І. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОПИС ПРЕВЕНТИВНОЇ ПРАКТИКИ

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		Денна форма навчання
Кількість кредитів – 4	галузь знань: 05 соціальні та поведінкові науки	Нормативна
	спеціальності: 053 Психологія	
Загальна кількість годин – 120 годин	Психологія	Рік підготовки:
		6-й
		Семестр
		11 - й
	Магістр	Самостійна робота – 112год.
		Консультації -8 год.
		Вид контролю: Залік (11 семестр)

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	галузь знань: 05 соціальні та поведінкові науки	Нормативна
	спеціальності: 053 Психологія	
Загальна кількість годин – 120 годин	Психологія	Рік підготовки:
		6-й
		Семестр
		13
	Магістр	Самостійна робота – 106 год.
		Консультації -14 год.
		Вид контролю: Залік (13 семестр)

2. КОМПЕТЕНЦІЇ

За результатами практики студенти будуть компетентними у таких питаннях: **знати:**

- особливості навчальної діяльності учнів, керувати нею й оцінювати її результати;
- провідний вид діяльності, сензитивні періоди та основні психічні новоутворення кожного вікового періоду;
- основні методи діагностики психічного розвитку дітей, різних вікових категорій, вносити корективи в процес навчання з урахуванням даних діагностики;

- інтереси учнів і мотивацію навчальної діяльності, формувати й підтримувати зворотний зв'язок.
- головні методичні прийоми та принципи організації різних форм роботи з різновіковою вибіркою;
- активні форми і методи виховного впливу на учнів (діалогів, аутотренінгів, дискусій, акцій) і активно впроваджувати їх у практику власної діяльності

уміти:

- проектувати, конструювати, організовувати й аналізувати власну діяльність;
- планувати форми роботи з урахуванням вікових особливостей та складності вирішуваної проблеми;
- розробляти й проводити різні за формою заняття, що найбільш ефективні при вирішенні конкретної проблеми;
- відбирати й використовувати відповідні навчальні засоби для побудови технологій навчання;
- аналізувати навчально-методичну літературу й використовувати її для побудови власного викладу програмного матеріалу;
- організовувати навчальну діяльність учнів, керувати нею і оцінювати її результати;
- володіти методикою проведення занять із застосуванням мультимедійних засобів;
- дотримуватись статево-вікового підходу до виявлення генезису деструктивних проявів у поведінці особистості і розробляти науково обґрунтовані програми соціалізації та корекції девіацій

ЕТАПИ ПРАКТИКИ

<i>Термін</i>	<i>Зміст роботи</i>	<i>Форма звіту</i>
<i>I етап Підготовчий</i>	вивчення стану превентивного виховання в класах і в школі взагалі; вивчення вітчизняного та зарубіжного досвіду з проблеми; методичне та теоретичне обґрунтування засад, форм, методів розв'язання проблеми; розробка програми дій класних керівників, психолога, заступника директора з виховної роботи,	Звіт про практику
<i>II етап основний період</i>	розробка індивідуальних карт для контролю за учнями з девіантною поведінкою, суїцидальними схильностями, харчовою залежністю тощо; визначення основних заходів, відповідно до плану виховної роботи навчального закладу, сприяння у розробці контрольного виховного заходу; Впровадження програми пропедевтичної роботи (читання лекцій, проведення виховних занять); Проведення індивідуальних та групових консультацій (учнів, батьків, класних керівників) - Проведення тренінгових занять з підвищення самооцінки, самовизначення, настанова на позитивну програму життя; допомога учням в аналізі своєї поведінки; Підготовка та проведення профорієнтаційного заходу для учнів випускних класів	конспект лекцій, семінарів, виховних заходів, тренінгової програми, профорієнтаційного заходу; план бесіди з батьками, учнями, класними керівниками
<i>III етап Завершальний етап</i>	Узагальнюючий аналіз проведеної пропедевтичної роботи.	конспект лекцій, семінарів, практичних занять керівнику Інформування студента-

		магістра щодо засобів оптимізації форм і методів проведення педагогічної роботи.
IV етап узагальнюючий	Підведення підсумків Складання звіту за результатами пропедевтичної практики	отримання характеристики від методиста-керівника Письмовий звіт про результати превентивної практики

- розробка психологом анкет, діагностичних карт, тренінгів;

3. ВИДИ (ФОРМИ) ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ

1. Прочитати лекцію для учнів підліткового віку з метою попередження шкідливих звичок (асоціальної поведінки, харчової залежності, суїцидальних проявів тощо).
2. Провести бесіду з батьками асоціальних учнів (схильних до залежної поведінки, суїцидальних проявів тощо).
3. Підготувати та провести тренінг з підвищення самооцінки, самовизначення, настанови на позитивну програму життя
4. Підбір та розповсюдження психологічної та психолого - педагогічної літератури.
5. Провести профорієнтаційний захід для учнів випускних класів, підготувати та роздати рекламні буклети про факультет.
6. Підготувати звіт про проведену роботу, заповнити щоденник та презентувати стінгазету.

5. ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ПРАКТИКИ

Види роботи	Кількість балів (максимальна)
Підготовка та проведення лекцій, бесід, семінарів	20 балів
Конспект лекції, семінару, тренінгу, батьківських зб.	10 балів
Конспект індивідуальної або групової консультації	20 балів
Провести тренінгове заняття, підготувати конспект	20 балів
Підготовка та проведення виховних заходів з учнями	10 балів
Підготовка та проведення профорієнтаційного заходу, конспект та розроблені зразки профорієнтаційних буклетів,	10 балів
Написання звіту, оформлення документації	10 балів

Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка	
	для екзамену	для заліку
90 – 100	Відмінно	Зараховано
82 – 89	Дуже добре	
75 - 81	Добре	
67 -74	Задовільно	
60 - 66	Достатньо	
1 – 59	Незадовільно	Незараховано (з можливістю повторного складання)

6. Методичне забезпечення

1. Методичні рекомендації до організації навчально-дослідницької діяльності студентів та написання наукових робіт / Укладач О. Є. Іванашко. – Луцьк, РВВ «Вежа» ВНУ ім. Лесі Українки, 2011. – 60 с.

7. Рекомендована література

1. Актуальні проблеми соціально-педагогічної роботи (модульний курс дистанційного навчання) / А.Й.Капська, О.В.Безпалько, Р.Х.Вайнола; [Заг. ред. А.Й.Капської]. – К., 2002.- 164 с.
2. Акусов А. Соціалізація особистості як психолого - педагогічна проблема / Акусов А. //Соціальна педагогіка: теорія та практика.-2005.-1.– С.23-25
3. Алексеенко Т.Ф. Соціально-педагогічна підтримка дітей групи ризику / Алексеенко Т.Ф. //Соціальна педагогіка: теорія та практика.-2005.-1.– С56-60
4. Алексеенко Т.Ф. Молода сім'я: умови виховання дитини / Алексеенко Т.Ф.: Науково - методичний посібник. К., 2004.

5. Артюшкіна Л.М. Специфіка професійної діяльності соціального педагога загальноосвітньої школи-інтернату для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування / Л.М.Артюшкіна, А.О.Полянничко // Практична психологія та соціальна робота.-2004.-2.– С.42-47
6. Архипова С.П . Соціальна педагогіка / Архипова С.П., Майборода Г.Я.: навчально-методичний посібник. – Черкаси-Ужгород: Мистецька лінія, 2002. – 268 с.
7. Бартків О.С. Соціально-педагогічна практика в школі-інтернаті (методичні матеріали для студентів / О.С.Бартків, Л.К.Грицюк, В.С.Петрович // Практична психологія та соціальна робота.-2004.-1.– С.58-67
8. Бевз Г.М. Прийомна сім`я: перші кроки до альтернативних форм опіки дітей / Бевз Г.М. // Педагогіка і психологія.-2003.-1.– С.62-66
9. Беспалько О.В. Особливості підготовки та реалізації соціальних проектів у територіальній громаді / Беспалько О.В. //Соціальна педагогіка: теорія та практика.-2005.-2.– С.75-82
10. Беспалько О. Форми підготовки спеціалістів до соціально-педагогічної роботи в громаді / Беспалько О.В. //Соціальна педагогіка: теорія та практика.-2005.-1.– С.74-80
11. Беспалько О.В. Соціальна педагогіка в схемах і таблицях / О.В. Беспалько : Навч. посібник. – К.: Освіта, 2003. – 134 с.
12. Беспалько В.В. Психологічні та соціальні проблеми дитячої і підліткової наркоманії / Беспалько В.В. // Практична психологія і соціальна робота. - №5. – 2004. – С. 51-60.
13. Беспалько В.В. Освітні технології профілактики адитивної поведінки учнівської молоді/ В.В.Беспалько, О.В.Коган // Педагогіка і психологія.-2004.-3.– С.62-69

14. Беспалько В.В. Психологічні та соціальні проблеми дитячої і підліткової наркоманії / В.В.Беспалько //Практична психологія та соціальна робота.-2004.-4.- С.57-59
15. Болтівець С.І. Психологічне обґрунтування заходів профілактичної роботи в навчальних закладах з метою профілактики наркоманії, токсикоманії, алкоголізму / Болтівець С.І. // Практична психологія і соціальна робота. – №12. – 2004. – С.56-58.
16. Болтівець С.І. Соціально-психологічні причини поширення пияцтва серед молоді / С.І.Болтівець, Л.А.Філоненко;/Практична психологія та соціальна робота.-2004.-10.– С.4-6
17. Бусел Ю.В. Сучасні молодіжні субкультури : пофігізм чи протест / Юлія Бусел. – К. : Шк. світ, 2009. – 96 с. – (Серія «Психологічна скарбничка»).
18. Василькова Ю.В. Методика и опыт работы социального педагога:Учеб. пособ. для пед. вузов.– Москва:Академия, 2001.– 160 с.
19. Використання інтерактивних методів та мультфільмів у профілактиці ризикованої поведінки: методичний посібник для спеціалістів, які працюють з бездоглядними та безпритульними дітьми та підлітками / За ред. Т.В. Журавель; [авт.колектив Т.В. Журавель, Т.Л. Лях, О.М. Нікітіна]. – К., 2010. – 168 с.
20. Волонтерський рух в Україні: тенденції розвитку / Вайнола Р.Х., Капська А.Й., Комарова Н.М.– Київ:Академпрес, 1999.– 112 с.
21. Волощук І.С. Програми для обдарованих і талановитих школярів [Програми для обдарованих в США] / І.Волощук, В.Шепотько;/ Рідна школа.-2005.-1.– С.70-72
22. Гончарова-Горянська М. Соціальна компетентність: поняття, зміст, шляхи формування в дослідженнях зарубіжних авторів / Гончарова-Горянська М.//Рідна школа.-2004.-7-8.– С.71-74

24. Гусева Н.А. Тренинг предупреждения вредных привычек у детей / Гусева Н.А. // Програма профілактики злоупотребления психоактивными веществами. – СПб: Речь, 2003. – 256 с.
25. Динаміка поширення тютюнопаління, вживання алкоголю та наркотичних речовин серед учнівської молоді України: 1995, 1999, 2003 / О.М. Балакірева, О.О. Яременко, О.Р. Артюр. – К.: Державний інститут проблем сім'ї та молоді, 2003. – 174 с. 266
26. Діяльність класного керівника щодо педагогічної профілактики вживання наркогенних засобів // Класний керівник у сучасній школі: Метод.посібник / В.М.Оржеховська – К., ІЗМН, 1996.
27. Доброскок І.І. Предмет та завдання соціальної педагогіки в сучасній освітній парадигмі / І.Доброскок // Молодь і ринок. – 2010. – №1-2. – С.125-130.
28. Доброскок І.І. Соціокультурна парадигма формування ціннісних орієнтацій магістрів із соціальної педагогіки / І.Доброскок // Молодь і ринок. – 2010. – №4. – С.74-76.
29. Доброскок І.І. Культурологічний підхід до формування професійної компетентності майбутніх соціальних педагогів в умовах магістратури / І.Доброскок // Педагогічний альманах : зб. Наук.праць / Південноукраїнський регіональний інститут післядипломної освіти педагогічних кадрів. Херсон, 2010. – Вип. 8. – С.114-121.
30. Євтух М.Б. Соціальна педагогіка: Підручник / М.Б. Євтух, О.П. Сердюк. – [2-ге вид., стереотип.]. – К. : МАУП, 2003. – 232 с.
31. Заверико Н. Особливості соціалізації підлітків і молоді в сучасних умовах//Соціальна педагогіка: теорія та практика.-2005.-1.– С.30-35
32. Інтегрований курс соціально-педагогічної теорії і практики [навч.посібник] / О.О. Біла, І.М. Богданова, З.Н. Курлянд та ін. / за ред. І.М. Богданової. – Одеса: Пальміра, 2005. – С. 283-289.

33. Інформація і право: Інформаційно-довідниковий бюлетень. Вип. 2.– Київ: ДЦССМ, 2003.– 124 с.
34. Інформація і право: Інформаційно-довідниковий бюлетень. Вип. 3.– Київ: ДЦССМ, 2003.– 220 с.
35. Капська А.Й. Соціальна робота: деякі аспекти роботи з дітьми та молоддю / Капська А.Й.: Навч.-метод. посібник. – К.: УДЦССМ, 2001. – 220 с..
36. Коваль Л.Г. Соціальна педагогіка / соціальна робота : Навч. посібник / Л.Г. Коваль, І.Д. Зверєва, С.Р. Хлебик С.Р. – К. : 1997. – 392 с. – С. 151-164.
37. Короткий термінологічний словник із соціальної педагогіки, соціальної роботи / Уклад. Л.В.Лохвицька, І.І.Доброскок. – Переяслав-Хмельницький, 2007 – 144 с.
38. Кривокінь Н.І. Професійна компетентність через призму волонтерської практики / Н.І.Кривокінь, Г.І.Маюренко //Соціальний захист.-2004.– 3.– С.41-42 267
39. Лукашевич М.П. Соціалізація: виховні механізми і технології / М.П. Лукашевич. – К.: ІЗМН, 1998.-С.45.
40. Максименко С.Д. Актуальні питання профілактики наркоманії / Максименко С.Д. // Практична психологія та соціальна робота.-2004.-10.– С.1-3
41. Максимова Н.Ю. Виховна робота з соціально дезадаптованими школярами: Методичні рекомендації / Н.Ю. Максимова. – К.: ІЗМН, 1997. – 136 с.
42. Методичні рекомендації до проведення тренінг-курсу для підлітків з питань просвітницької роботи щодо здорового способу життя. – К.: Міленіум, 2002. – 48с.
43. Нормативно-правове забезпечення діяльності центрів соціальних служб для молоді, Ч. II: Правові документи України щодо реалізації програм стосовно різних категорій дітей, молоді та сімей ЦССД.– Київ: ДЦССМ, 2003.– 399 с.

44. Організації, що працюють в області ВІС/СПІД в Україні. (Справочник). – Випуск 2, Альянс, 2002. – 491 с.
45. Оржеховська В.М. Твій вибір – відповідальне поведіння: [Учеб.-метод. посібник] / В.М. Оржеховська, Т.Є. Федорченко, Л.І. Габора, Е.Н. Гасникова. – К.: ООО «Інтерпринт», 2005. – 148 с.
46. Оржеховська В.М. Профілактика правопорушень серед неповнолітніх / Оржеховська В.М. – К., 1996. –С. 352.
47. Оржеховська В.М. Духовність і здоров'я / Оржеховська В.М. // Навчальний посібник. – Видання друге. Доповнене. Черкаси, 2004. – 216 с.
48. Оржеховська В.М. Збереження репродуктивного здоров'я неповнолітніх [Навчальний посібник] / В.М. Оржеховська, Л.І. Габора. – К.: «Медіана», 2004. – 180 с.
49. Оржеховська В.М. Методика позбавлення неповнолітніх наркотичних звичок / Оржеховська В.М. // Метод. посібник. – К. : ІСПО, 1995. – 262 с.
50. Оржеховська В.М. Превентивна педагогіка: Науково-методичний посібник / В.М. Оржеховська, О.І. Пилипенко [АПНУ. Інститут проблем виховання]. – Ізмаїл: СМІЛ, 2006. – 283 с.
51. Оржеховська В.М. Профілактика девіантної поведінки неповнолітніх / В.М. Оржеховська, Т.Є. Федорченко. – Черкаси: Вид. Чабаненко Ю., 2008. – 376 с.
52. Оржеховська В.М. Профілактика правопорушень серед неповнолітніх.- К. «ВіАн», 1996.-С.67.-87.
53. Оржеховська В.М. Система роботи шкіл із профілактики вживання учнями наркотичних речовин. Навч.-метод. посібник / В.М. Оржеховська, М.Віср. – Черкаси, 2007. – 198с.
54. Оржеховська В.М. Соціально-педагогічні проблеми девіантної поведінки неповнолітніх в сучасних умовах / Оржеховська В.М. // Педагогіка і психологія,- 1995.- №4.- С. 90-98.

55. Оржеховська В.М. Формування сексуальної культури молоді: Навч.-метод. посібник / В.М. Оржеховська, Г.П. Корчова. – К.: Вид-во ВПЦ «Експрес», 2005. – 130 с.

56. Петрович В.С. Тренінг з впровадження програм профілактики ВІЛ/СНІДу та пропаганди здорового способу життя / Петрович В.С.// Практична психологія та соціальна робота.-2004.-11.– С.7-37

60. Пилипенко О.І. Деякі аспекти наркотизації підлітків / Довіра і надія.- К.: Академпрес, 1994.- №3.- С. 27-30.

61. Пилипенко О.І. Методологічні підходи до соціальної роботи з групами ризику. Сучасна соціологічна парадигма / О.І. Пилипенко. – К.: МАУП, 2000, С. 76-80.

71. Постовий В. Виховання дітей у сучасній сім'ї / В.Г. Постовий // Педагогічна газета. – 2006. – №7 (144). 72. Постовий В.Г. Сучасна сім'я і її педагогіка. К., 1993.

Додатки

СХЕМА АНАЛІЗУ ОСОБЛИВОСТЕЙ І НЕДОЛКІВ СІМЕЙНОГО ВИХОВАННЯ УЧНІВ

I. Загальна характеристика сім'ї:

1. Склад сім'ї: повна, формально повна, неповна.
2. Характеристика сім'ї: гармонійна, проблемна (конфліктна, антипедагогічна, асоціальна, аморальна).
3. Типовий стан сім'ї: – емоційний комфорт; – тривожність; – емоційно-психологічний дискомфорт і нервово-психічне напруження.
4. Стиль сімейного виховання: ліберальний, демократичний, авторитарний, нестійкий.
5. Порушення сімейного виховання: – домінуюча гіперпротекція; – потураюча гіперпротекція; – гіперпротекція; – емоційне викладання; – жорстка поведінка; – підвищена моральна відповідальність.
6. Ставлення до школи: підтримують тісний зв'язок, підтримують контакти епізодично. Зв'язки мають випадковий характер, батьки уникають контактів, протидіють шкільному вихованню.

II. Особливості сімейного виховання:

7. Батьки створюють умови для правильного розвитку дитини: – нормальні житлово-побутові умови; – організація місця для занять; – створення домашньої бібліотеки; – наявність ігрових куточків; – контроль за дотриманням санітарно-гігієнічного режиму.
8. Батьки розвивають пізнавальні інтереси дитини: – разом з дітьми слухають радіопередачі; – дивляться й обговорюють телепередачі; – читають книжки, обговорюють їх зміст; – ходять з дітьми до театру; – відвідують кіно; – заохочують улюблені заняття дитини.
9. Батьки надають допомогу в навчанні, організації домашньої навчальної праці.
10. Діти мають конкретні трудові обов'язки в сім'ї.
11. Батьки виконують рекомендації педагогів щодо виховання дитини. Батьки бачать недоліки у вихованні своїх дітей.
12. Сім'я допомагає педагогу в організації навчально-виховної роботи.
8. Батьки справляються із вихованням дитини.

III. Недоліки сімейного виховання (назва).

1. Причини недоліків (відповідне підкреслити): – неблагополуччя сім'ї (мікроклімат, здоров'я); – відсутність єдиних вимог; – незнання психологічних особливостей своєї дитини; – низький освітній, культурний, психолого-

педагогічний рівень батьків; – відсутність контролю, бездоглядність, психічна деривація дитини; – використання антипедагогічних заходів впливу; – неправильне оцінювання дитини, її ідеалізація; – невиконання рекомендацій педагога; – невіра у можливості дитини, у свої сили; – переоцінювання виховних можливостей сім'ї; – інші причини (вказати які).

ПРОФЕСІОГРАМА ПСИХОЛОГА В РОБОТІ З ПЕДАГОГІЧНО ЗАНЕДБАНИМИ ДІТЬМИ

- Вести банк даних (картотеку) про дітей, схильних до правопорушень.

№п.п.	Прізвище, ім'я, по батькові	Рік народження	Клас	Дата постановки на облік	Причина постановки на облік	На який облік поставлено	Зайнятість в гуртках	Упішність	ПП батьків

2. залучати важковиховуваних підлітків до роботи в гуртках, творчих об'єднаннях, спортивних секціях, клубах за інтересами школи, позашкільних закладах, місцем проживання.
3. Вести облік зайнятості учнів в гуртках, клубах, секціях.
4. залучати важковиховуваних підлітків до участі до діяльності комісії дисципліни та правопорядку шкільного учнівського самоврядування.
5. залучати важковиховуваних підлітків до участі у різних акціях милосердя, добродійних акціях, позакласних виховних заходах.
6. Спільно з класними керівниками брати участь у проведенні рейдів-перевірок дотримання важковиховуваними підлітками режиму дня та правил для учнів.
7. Спільно з класним керівником здійснювати контроль за організацією вільного часу важковиховуваними підлітками.
8. Вести індивідуальну роботу зі школярами, схильними до правопорушень.
9. брати участь в роботі шкільного штабу профілактики правопорушень серед неповнолітніх.
10. Співпрацювати з соціальними інституціями регіону (комісією в справах неповнолітніх і кримінальною міліцією та ін.) з метою підвищення ефективності правовиховної роботи та у превенції правопорушень.